

**PEDAGOGIK USULLARNI TARG'IB QILISHNING NAZARIY
ASOSLARI, SHAKLLARI VA ZAMONAVIY YECHIMLARI.**

Xidirova Fayoz G'ulom qizi

Raximberdiyeva Mohinur Shuhrat qizi

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti

Turizm fakulteti

Xorijiy til va adabiyot: ingliz tili yo'nalishi

2-bosqich talabalari

xidirovafayoz9@gmail.com

mohinurrahimberdiyeva390@gmail.com

ilmiy rahbar; Abdukadirova Go'zal

guzalyaabdukadirova01@gmail.com

Annotatsiya; Mazkur maqolada pedagogik usullarni targ'ib qilishning nazariy asoslari, tasnifi, zamonaviy metodlari va amaliyotda qo'llash shakllari tahlil etilgan. Shuningdek, innovatsion ta'lim texnologiyalari, o'qituvchilar o'rtasida ilg'or tajribalarni ommalashtirish, metodik xizmatlarning roli va zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish imkoniyatlari yoritilgan. Maqolada pedagogik usullarni ommalashtirishda duch kelinayotgan muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha ilmiy tavsiyalar ham berilgan. Ushbu maqola amaliyotchi pedagoglar, ilmiy tadqiqotchilar va ta'lim sohasi mutaxassislari uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar : pedagogik usullar, Interfaol metodlar, ta'lim texnologiyalari, innovatsion yondashuv, metodik xizmat, zamonaviy ta'lim, o'qituvchilarning

malakasi, kompetensiyaviy yondashuv, ta'limda raqamli texnologiyalar, ilmiy-amaliy tajriba.

Аннотация; В данной статье рассматриваются теоретические основы, классификация и современные подходы к продвижению педагогических методов. Освещены инновационные образовательные технологии, роль методических служб и возможности применения цифровых ресурсов в педагогической практике. Также проанализированы проблемы, возникающие при внедрении новых методов, и предложены научно обоснованные рекомендации по их решению. Статья будет полезна практикующим педагогам, научным исследователям и специалистам в сфере образования.

Ключевые слова; педагогические методы, интерактивные подходы, образовательные технологии, инновационный подход, методическая служба, современное образование, квалификация учителей, компетентностный подход, цифровые технологии в образовании, научно-практический опыт.

Annotation; This article explores the theoretical foundations, classification, and modern approaches to promoting pedagogical methods. It highlights the use of innovative educational technologies, the role of methodological support services, and the application of digital tools in teaching practice. The article also analyzes the challenges encountered in the dissemination of new methods and provides scientifically grounded recommendations. It can serve as a valuable resource for practicing educators, researchers, and education specialists.

Key words; pedagogical methods, interactive approaches, educational technologies, innovative approach, methodical service, modern education, teacher qualification, competency-based approach, digital technologies in education, scientific and practical experience.

KIRISH

Ta'lim inson kapitalini shakllantirishda eng muhim ijtimoiy institut hisoblanadi. Bugungi globallashuv davrida o'quvchilarda mustaqil fikrlash, tanqidiy yondashuv, ijodkorlik va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirish zarurati ortib bormoqda. Bu esa o'qituvchidan nafaqat bilim berishni, balki o'quvchilarda kompetensiyalar shakllantirishni, zamonaviy yondashuvlardan foydalanishni talab qiladi. Aynan shu nuqtada pedagogik usullarni targ'ib qilish, ularni ommalashtirish va amaliyotda tatbiq etish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

1. Pedagogik usullar tushunchasi va ularning tasnifi

Pedagogik usul — bu pedagogik faoliyatda ta'lim-tarbiyaviy maqsadlarga erishish uchun foydalaniladigan maxsus yondashuv, yo'l yoki faoliyat turidir. Har bir pedagogik usul o'quvchida ma'lum bilim, ko'nikma va kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Zamonaviy metodologiyada pedagogik usullar quyidagicha tasniflanadi:

1.1. O'qitish usullari:

Bayon qilish (ma'ruza, hikoya, tushuntirish)

Suhbat (savol-javob, sokratik usul)

Ko'rsatma berish (namoyish, kuzatish)

1.2. O'rganish usullari:

Mustaqil ishlar

Kuzatish va eksperiment

Ijodiy topshiriqlar

1.3. Faol va interfaol usullar:

Munozara, "Aqliy hujum", jamoaviy loyiha, rolli o'yinlar, keys-stadi, problemali o'qitish.

1.4. Innovatsion yondashuvlar:

Gamifikatsiya, STEAM yondashuvi, QR kodli ta'lim, raqamli laboratoriyalar, 3D modellashtirish va AR/VR texnologiyalari.

Bu usullar orasida tanlov qilishda o'quvchilarning yoshi, psixologik xususiyatlari, darsning maqsadi va mavzusi inobatga olinishi lozim.

2. Pedagogik usullarni targ'ib qilishning nazariy asoslari

Pedagogik usullarni targ'ib qilish — bu o'qituvchilar o'rtasida ilg'or, samarali, zamonaviy metodlarni ommalashtirish va ulardan amaliyotda foydalanish madaniyatini shakllantirishdir. Targ'ibot jarayoni quyidagi nazariy asoslarga tayanadi:

2.1. Ta'lim motivatsiyasi nazariyasi (A. Maslow, V. Vroom)

Targ'ib etilayotgan pedagogik usullar o'qituvchining darsga bo'lgan qiziqishini, o'quvchi bilan muloqotni, motivatsiyani oshirishda muhim rol o'ynaydi.

2.2. Konstruktivizm nazariyasi (J. Piaget, L. Vygotsky)

O'quvchi bilimni passiv emas, balki faol ishtirok orqali o'zlashtiradi. Targ'ib qilinayotgan interfaol metodlar konstruktivistik yondashuvga asoslanadi.

2.3. Kompetensiyaviy yondashuv

Zamonaviy usullar nafaqat bilim, balki real hayotiy vazifalarni hal qilish ko'nikmasini ham shakllantiradi.

3. Targ'ib qilishning shakllari va metodik mexanizmlari

Pedagogik usullarni samarali targ'ib qilish uchun quyidagi shakl va vositalar muhimdir:

3.1. Metodik xizmatlar faoliyati

Maktabdagi metodik birlashmalar, tuman miqyosidagi fan o'qituvchilari uyushmalari pedagogik innovatsiyalarni ommalashtiruvchi asosiy maydondir.

3.2. Onlayn platformalar va raqamli resurslar

Elektron dars ishlanmalari, video-mahorat darslar, metodik qo'llanmalar — bu resurslar zamonaviy o'qituvchi uchun boy tajriba manbaidir. Masalan: Ziyonet, Talim.uz, Moodle, Google Classroom.

3.3. Ilmiy-amaliy seminar va treninglar

Professional rivojlanishga xizmat qiluvchi seminarlar orqali o'qituvchilar nafaqat bilimga ega bo'ladilar, balki yangi yondashuvlarni amalda sinab ko'radilar.

3.4. "Peer learning" – o'qituvchilar o'rtasida o'zaro o'rganish

Bu usulda pedagoglar bir-birining darslariga kirib, metodik tahlil asosida o'z bilimlarini boyitadi.

4. Targ'ib qilishda duch kelinadigan muammolar

Pedagogik usullarni ommalashtirishda quyidagi muammolar mavjud:

An'anaviy metodlardan voz kechmaslik;

Innovatsiyalarga nisbatan shubha va qarshilik;

Raqamli savodxonlikning pastligi;

O'quvchi markazli yondashuvdan chetlashish;

Metodik resurslarning yetishmasligi.

Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun o'qituvchilarning doimiy malaka oshirishi, metodik ko'mak, motivatsiya tizimi zarur.

5. Xulosa va ilmiy tavsiyalar

Pedagogik usullarni targ'ib qilish — bu o'qituvchi, metodist va ta'lim boshqaruv tizimining hamkorlikdagi faoliyatidir. Bu jarayonda metodik madaniyat, ilmiy yondashuv, zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlik talab etiladi.

Tavsiyalar:

1. Har bir ta'lim muassasasida "Pedagogik innovatsiyalar markazi" tashkil etilishi;
2. Har chorakda o'qituvchilar uchun "Innovatsion dars haftaligi" o'tkazilishi;
3. Ommaviy axborot vositalarida ilg'or metodik tajribalarni targ'ib qilish;
4. Har bir pedagogning yillik rejasiga innovatsion metodlarni tatbiq qilish bo'yicha ko'rsatkichlar kiritilishi;
5. Raqamli metodik platformalar yaratilib, respublika bo'yicha ilg'or amaliyotlar ommalashtirilishi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, 2020.
2. Sharipov Sh. "Pedagogika nazariyasi va tarixi". Toshkent, 2019.
3. Isroilov M. "Innovatsion ta'lim texnologiyalari". Samarqand, 2020.

4. John Dewey. “Democracy and Education”. New York, 1916.
5. Vygotsky L.S. “Mind in Society”. Harvard University Press, 1978.
6. Ziyonet, ta’lim portali — www.ziyonet.uz